

Голові разової спеціалізованої ради
доктору філологічних наук,
в.о.завідувача кафедри,
доценту кафедри мов і літератур
Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Наталі ІСАЄВІЙ

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора філологічних наук, професора,
професора кафедри іноземних мов Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин Київського національного університету імені
Тараса Шевченка

Ірини ПРУШКОВСЬКОЇ

на дисертаційну роботу Динь Оксани Василівни на тему:
**«Творчість Рауля Чілачави в контексті українсько-грузинського
міжкультурного діалогу»,**

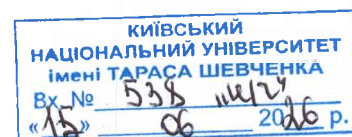
що представлена на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 035 – «Філологія» галузі знань 03 Гуманітарні науки

Актуальність теми дослідження. Актуальність обраної теми зумовлена кількома взаємопов'язаними чинниками. Передусім ідеться про посилення ролі міжкультурного діалогу в умовах глобалізації, що актуалізує потребу в дослідженні транскультурних особистостей як носіїв синтетичних культурних моделей. У цьому контексті постать Рауля Чілачави є надзвичайно репрезентативною, оскільки його творчість демонструє не лише взаємодію, а й глибинну інтеграцію українського та грузинського культурних кодів.

Водночас у вітчизняному літературознавстві відсутнє комплексне дослідження, яке б системно охоплювало поетичний, перекладацький та автоперекладацький доробок митця як єдину функціональну систему. Таким чином, дисертація заповнює суттєву лакуну в українській філологічній науці.

Актуальність роботи визначається:

- потребою системного осмислення творчості Р. Чілачави як транскультурного феномена;

- необхідністю поглиблення теорії міжлітературного діалогу;
- актуалізацією проблеми етнонаціональної ідентичності в умовах білінгвізму;
- зростанням значущості перекладу як інструменту культурного трансферу.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота Динь О.В. відзначається високим рівнем методологічної виваженості та наукової аргументованості.

Авторка демонструє ґрунтовне володіння сучасним інструментарієм гуманітарних досліджень, органічно поєднуючи компаративний, імагологічний, герменевтичний, структурно-семантичний, біографічний та системний підходи. Особливої уваги заслуговує інтеграція теорії культурного трансферу в аналіз перекладацьких практик, що дозволяє розглядати переклад не лише як мовний, а як культурно-комунікативний феномен.

До беззаперечних наукових здобутків дисертації слід віднести:

- концептуалізацію постаті Р. Чілачави як транскультурної особистості;
- глибокий аналіз імагологічного образу України в його творчості;
- дослідження автоперекладу як форми інтерсуб'єктивності та самоінтерпретації;
- виявлення індивідуальних перекладацьких стратегій митця, зокрема синтезу доместикації та форенізації;
- системне осмислення взаємодії українського і грузинського літературних просторів.

Наукові положення роботи є логічно послідовними, аргументованими та підтвердженими аналізом широкого корпусу текстів і наукових джерел. Мета і завдання дослідження реалізовані повною мірою.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у розширенні методологічних засад компаративного літературознавства та перекладознавства. Робота поглиблює розуміння:

- категорій «Свій – Інший – Чужий» у міжкультурному вимірі;
- механізмів формування етнонаціональної ідентичності;
- перекладу як складного поліструктурного акту культурної комунікації.

У підрозділі 1.1 «Міжлітературний діалог: компаративістський аспект» авторка демонструє глибоке розуміння сучасних гуманітарних парадигм, інтегруючи філософські, культурологічні та літературознавчі підходи до осмислення діалогу культур. Особливо цінним є поєднання ідей

Гадамера, Гайдеггера та сучасної компаративістики, що створює концептуально насичене підґрунтя дослідження.

Підпункти **1.1.1 «Теорія мультикультуралізму»** та **1.1.2 «Концепція транскультуралізму»** свідчать про здатність авторки не лише репрезентувати існуючі теорії, а й інтегрувати їх у власну дослідницьку модель. Саме тут закладається ключове для всієї роботи поняття транскультурності, яке далі послідовно реалізується в аналізі творчості Р. Чілачави.

У підрозділі **1.2 «Художній переклад як національно-культурний діалог»** переклад осмислюється не як технічний процес, а як складний акт міжкультурної комунікації, що є принципово важливим для подальших розділів.

Практичне значення дослідження є беззаперечним і багатовекторним. Найбільш концептуально насиченим є **Розділ 2 «Філософсько-естетичні координати творчості Р. Чілачави»**, який можна вважати ядром дисертації.

У підрозділі **2.1 «Українсько-грузинські літературні взаємини: проблеми, перспективи»** авторка не просто описує історію контактів, а формує ширший культурний контекст, у якому постає творчість Чілачави.

Особливо вагомим є підрозділ **2.2 «Моделі формування етнонаціональної ідентичності Рауля Чілачави»**, де запропоновано моделювання ідентичності (а не лише її опис); простежено процес становлення митця як **транскультурної особистості**. Це на мою думку один із найсильніших практичних внесків роботи.

Підрозділ **2.3 «Біполярність домінант художнього світу Р. Чілачави»** та його частини **2.3.1 «Мотиви та образи»**, **2.3.2 «Інтертекстуальність: види і форми»** демонструють високий рівень текстуального аналізу. Авторка виявляє не лише теми, а й механізми їх художнього функціонування, що свідчить про зрілий науковий підхід.

Розділ 3 є одним із найбільш інноваційних у роботі. У підрозділі **3.1 «Перекладацькі коди Р. Чілачави»** авторка: вводить поняття **перекладацьких кодів**; демонструє системність перекладацької стратегії митця. Особливо цінним є деталізований аналіз: **3.1.1 «Відтворення зовнішньої матриці»** та **3.1.2 «Відтворення внутрішньої матриці»**

Це дуже потужний аналітичний інструмент, який показує, що авторка мислить структурно і професійно. Підрозділ **3.2 «Автопереклад як форма рецепції»** є, без перебільшення, одним із найоригінальніших елементів роботи.

Особливо цінним є те, що робота створює підґрунтя для подальших студій у галузі українсько-грузинських літературних взаємин.

Повнота викладення результатів у публікаціях. Основні положення дисертації достатньо повно відображені в наукових публікаціях

авторки. Результати дослідження апробовані на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, що свідчить про їхню наукову релевантність і визнання в академічному середовищі.

Структура і зміст дисертації. Дисертація має чітку логічну структуру, що відповідає меті та завданням дослідження. Послідовність розділів є методологічно вмотивованою: від теоретичного осмислення проблеми до аналізу конкретного літературного матеріалу. Робота характеризується внутрішньою цілісністю, концептуальною єдністю та послідовністю викладу.

Ідентичність анотації та основних положень дисертаційної роботи. Анотація в повному обсязі відображає основні положення дисертаційної роботи.

Відомості про дотримання академічної доброчесності. У дисертації та наукових публікаціях Динь О.В. відсутні порушення академічної доброчесності.

Зауваження до дисертації

Високо оцінюючи науковий рівень дослідження, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та побажання, що мають дискусійний характер:

- 1) У тексті дисертації подекуди трапляються окремі технічні огріхи, зокрема поодинокі одруківки та мовностилістичні неточності, які не мають системного характеру, однак потребують редакційного уточнення перед поданням роботи до захисту (зокрема, на 5, 7, 11, 14, 27, 83 сторінках тексту).
- 2) В окремих підрозділах дисертації доцільним видається посилення підсумкових елементів викладу, зокрема шляхом введення більш розгорнутих узагальнювальних абзаців, що чітко фіксували б результати проведеного аналізу (наприклад, у деяких підрозділах першого та другого розділів). Це сприяло б підвищенню структурної виразності та логічної завершеності дослідження.

Висновок. Дисертація Динь Оксани Василівни на тему «Творчість Рауля Чілачави в контексті українсько-грузинського міжкультурного діалогу» є завершеною, самостійною науковою працею, яка містить низку нових, актуальних та науково обґрунтованих результатів, що свідчать про її концептуальну цілісність, системний характер та вагоме значення для сучасної філологічної науки.

Робота вирізняється високим рівнем теоретичного узагальнення, глибиною аналізу та методологічною виваженістю, а отримані результати

розширюють уявлення про механізми міжкультурного діалогу, специфіку транскультурної ідентичності та функціонування перекладу як форми культурного трансферу.

Дослідження за науково-прикладним спрямуванням і змістом відповідає спеціальності 035 – Філологія з галузі знань 03 – Гуманітарні науки, а за якістю й змістовністю отриманих теоретичних, методичних і практично орієнтованих розробок повністю відповідає рівню дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Дисертація Динь Оксани Василівни «Творчість Рауля Чілачави в контексті українсько-грузинського міжкультурного діалогу» відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12.01.2022 р., а її авторка, Динь Оксана Василівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 035 – Філологія.

Офіційний рецензент,
доктор філологічних наук,
професор, професор кафедри
іноземних мов Навчально-
наукового інституту міжнародних
відносин
Київського національного
університету
імені Тараса Шевченка

Ірина ПРУШКОВСЬКА

Після
Вчений
КАРАУ
15

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА		
Вх. №	528	1112
«15»	06	2026 р.